

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (druk nr 375)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa zmierza do wprowadzenia w Polsce nowego modelu kształcenia wstępnego i ustawicznego kandydatów na stanowiska sędziów sądów powszechnych i wojskowych oraz prokuratorów powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

W zamierzeniu twórców ustawy, w miejsce dotychczasowego, zdecentralizowanego systemu kształcenia kadr na potrzeby wymiaru sprawiedliwości, powstanie system funkcjonujący w oparciu o jeden ośrodek - powołane ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Krajowe Centrum).

Podstawowym novum w stosunku do aktualnie obowiązującego stanu prawnego jest stworzenie jednolitej trzyletniej aplikacji sądowo-prokuratorowskiej prowadzonej przez Krajowe Centrum oraz jego filie.

Zmianie ulegnie status prawny aplikanta - inaczej niż obecnie, nie będzie on już wynagradzany, etatowym aplikantem konkretnego sądu, ale "słuchaczem" Krajowego Centrum. Tym samym zniesiony zostanie podział na aplikantów etatowych (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę) oraz pozaetatowych. Wzorem rozwiązań przyjętych w przypadku naboru na inne aplikacje prawnicze, warunkiem dopuszczenia do konkursu organizowanego przez Krajowe Centrum będzie wniesienie opłaty.

W ustawie zawarto kompleksową regulację dotyczącą zasad naboru na aplikację i jej przebiegu, praw i obowiązków aplikanta, zawieszania i skreślenia go z listy oraz możliwości dodatkowego zarobkowania.

Po zakończeniu aplikacji i złożeniu egzaminu, aplikant zostanie umieszczony na liście klasyfikacyjnej, a od miejsca na niej zależeć będzie stanowisko zaproponowane mu w wymiarze sprawiedliwości przez Ministra Sprawiedliwości.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 2 marca br., pochodzi z przedłożenia rządowego. Ustawa nie budziła kontrowersji, w toku prac legislacyjnych nie zgłaszano do niej istotnych poprawek merytorycznych, a zmiany miały charakter legislacyjny i porządkowy.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) Art. 10k ust. 1 pkt 1 dodawany ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury posługuje się stanowiącym pleonazm związkiem frazeologicznym "schwytywanie na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa".

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 7, w art. 10k w ust. 1 w pkt 1 wyrazy "zatrzymany z powodu schwytywania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa" zastępuje się wyrazami "zatrzymany w związku z ujęciem na gorącym uczynku".
- 2) W ustawie przewiduje się, że status aplikantów sądowo-prokuratorskich, wojskowych aplikantów prokuratorskich i aplikantów w wojskowych sądach garnizonowych będzie zbliżony. Identyczne są w szczególności wymogi wobec kandydatów na aplikantów oraz katalog przesłanek, od których uzależnia się skreślenie aplikanta z listy (albo w przypadku aplikantów wojskowych zwolnienie ze stanowiska).

Aplikantem może zostać osoba, która m.in. nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a ponadto nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. Jeżeli aplikant zostanie prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa w trakcie odbywania aplikacji, ustawa wprowadza - w zależności od stopnia jego winy - obowiązek albo możliwość skreślania go z listy aplikantów (zwolnienia ze stanowiska).

Art. 10k dodawany ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury zawiera katalogi przesłanek, których wystąpienie powoduje skutek w postaci obligatoryjnego albo fakultatywnego zawieszenia aplikanta sądowo-

prokuratorskiego w jego prawach i obowiązkach (m.in. wszczęcie przeciwko aplikantowi postępowania karnego).

Inaczej jednak niż w przypadku instytucji skreślenia z listy albo zwolnienia ze stanowiska, zawieszenie w prawach i obowiązkach dotyczy tylko aplikantów sądowo-prokuratorskich. Odpowiednie regulacje nie zostały bowiem przeniesione do ustawy o prokuraturze i ustawy o ustroju sądów wojskowych, regulujących status aplikantów wojskowych jednostek wymiaru sprawiedliwości. W takim stanie rzeczy nie wiadomo, czy takie zróżnicowanie sytuacji aplikantów jest celowym zamierzeniem ustawodawcy, czy też wynikiem niedopatrzania.

- 3) W związku z wprowadzeniem do ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury kompleksowej regulacji dotyczącej aplikacji sądowo-prokuratorskiej, w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w dziale III zmianie ulega tytuł rozdziału 2, dotychczas stanowiący o aplikacji sądowej oraz uchyla się rozdział 3 traktujący o aplikantach sądowych (art. 6 noweli). Wobec tych zmian konieczne jest dokonanie w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych modyfikacji również tytułu działu III.

Propozycja poprawki:

- w art. 6 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) tytuł działu III otrzymuje brzmienie:

"Dział III

Asesorzy sądowi i aplikacja sądowo-prokuratorska";"

Maciej Telec

Starszy legislator